

136

UCHWAŁA Nr 96 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 października 1980 r.

w sprawie kooperacji przemysłowej.

W celu stworzenia warunków do lepszego zharmonizowania rozwoju gospodarki narodowej i poprawy efektywności gospodarowania, między innymi przez odpowiednie kształtowanie struktury produkcji — konieczne jest dalsze usprawnienie i rozwój kooperacji przemysłowej, produkcji elementów kooperacyjnych, elementów ogólnego zastosowania i części zamiennych, niezbędnych do produkcji wyrobów finalnych i utrzymania ich w sprawności eksploatacyjnej.

W związku z powyższym Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała określa zasady współpracy dostawców i odbiorców w zakresie produkcji i dostaw:

- 1) elementów kooperacyjnych,
- 2) elementów ogólnego zastosowania,
- 3) części zamiennych,

zwanych dalej „wyrobami kooperacyjnymi”, niezbędnych do produkcji i utrzymania w sprawności eksploatacyjnej wyrobów finalnych, oraz zasady współpracy w zakresie świadczenia usług przemysłowych.

2. Listę wyrobów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala Minister Gospodarki Materiałowej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

3. Ilekroć w uchwale jest mowa:

- 1) o „elementach kooperacyjnych” — rozumie się przez to zespoły, podzespoły i części, które są wytwarzane dla określonego odbiorcy z przeznaczeniem do produkcji (remontu) wyrobu finalnego, w tym także odlewy i odkuwki, stanowiące półfabrykaty niezbędne do produkcji elementów kooperacyjnych i części zamiennych,
- 2) o „elementach ogólnego zastosowania” — rozumie się przez to zespoły, podzespoły i części ogólnie dostępne, potrzebne różnym odbiorcom do wytwarzania (remontów) wyrobów finalnych,
- 3) o „usługach przemysłowych” — rozumie się przez to wykonanie określonych operacji technologicznych według indywidualnych wymagań odbiorcy (np. obróbka mechaniczna, cieplna, galwaniczna),
- 4) o „wyrobach finalnych” — rozumie się przez to wyroby, także wchodzące w skład innego wyrobu finalnego, do których wytworzenia (remontu) służyć mają elementy kooperacyjne oraz elementy ogólnego zastosowania,

- 5) o „częściach zamiennych” — rozumie się przez to elementy wyrobów finalnych niezbędne do utrzymania w sprawności eksploatacyjnej wyrobów finalnych,
- 6) o „dostawcy” — rozumie się przez to przedsiębiorstwo lub inną jednostkę gospodarki uspołecznionej, w tym jednostkę obrotu towarowego, która na podstawie umowy dostarcza wyroby kooperacyjne lub świadczy usługi przemysłowe,
- 7) o „odbiorcy” — rozumie się przez to przedsiębiorstwo lub inną jednostkę gospodarki uspołecznionej, dla których wyroby kooperacyjne są przeznaczone lub na których rzecz są świadczone usługi przemysłowe,
- 8) o „jednostkach nadrzędnych” — rozumie się przez to jednostki bezpośrednio nadzorujące dostawców lub odbiorców.

§ 2. 1. Właściwi ministrowie sprawujący koordynację międzyresortową, branżową i międzybranżową na zasadach określonych w uchwale nr 121 Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1976 r. w sprawie koordynacji międzyresortowej i branżowej działalności gospodarczej (Monitor Polski Nr 28, poz. 124) zapewnią:

- 1) objęcie koordynacją i dostawą wyrobów kooperacyjnych — stosownie do specjalizacji, w zakresie niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania kooperacji przemysłowej,
- 2) bilansowanie wielkości potrzeb w zakresie wyrobów kooperacyjnych i ich zaspokojenia; w bilansach tych należy uwzględnić zaspokojenie potrzeb w zakresie wyrobów kooperacyjnych dostawami krajowymi ze wskazaniem dostawców i dostawami z importu oraz rozchód wyrobów kooperacyjnych z podziałem na poszczególnych odbiorców,
- 3) niezbędny rozwój zdolności produkcyjnych w zakresie wyrobów kooperacyjnych stosownie do potrzeb wynikających z bilansów, o których mowa w pkt 2,
- 4) prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrażanie nowych rozwiązań do produkcji wyrobów kooperacyjnych, gwarantujących rozwój techniczny tych wyrobów dostosowany do potrzeb rozwoju technicznego wyrobów finalnych.

2. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów ustala okresowo listę grup wyrobów objętych koordynacją międzyresortową i ogólnobranżową.

§ 3. 1. Ministrowie sprawujący koordynację międzyresortową, branżową i międzybranżową w zakresie wyrobów kooperacyjnych oraz surowców i materiałów za-

pewnią ich bilansowanie i dostawy z produkcji krajowej bądź z importu.

2. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w uzgodnieniu z właściwymi ministrami ustala w rocznych narodowych planach społeczno-gospodarczych poszczególnych resortów listę importowanych wyrobów kooperacyjnych i określa wielkości środków dewizowych na sfinansowanie importu tych wyrobów.

3. Limity dewizowe na import, o którym mowa w ust. 2, w części przeznaczony na zaopatrzenie innych resortów nie wchodzi do salda obrotów resortu kierowanego przez ministra sprawującego koordynację międzyresortową, branżową i międzybranżową i nie podlegają zmniejszeniu w razie nieosiągnięcia planowanego salda.

§ 4. Właściwi ministrowie oraz Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów zapewnią rozwój bazy kooperacyjnej i inne warunki niezbędne do prawidłowego koordynowania przez właściwe jednostki działalności gospodarczej w zakresie wyrobów kooperacyjnych, a w szczególności:

- 1) ujmowanie w narodowych planach społeczno-gospodarczych pięcioletnich i rocznych środków niezbędnych do rozwoju produkcji wyrobów kooperacyjnych na potrzeby produkcji wyrobów finalnych i utrzymania ich w sprawności eksploatacyjnej, zapewniających pełną realizację dostaw przewidzianych w umowach kooperacyjnych,
- 2) warunki umożliwiające samodzielne podejmowanie przez przedsiębiorstwa decyzji dotyczących rozwoju i modernizacji produkcji wyrobów kooperacyjnych w celu eliminacji niedoborów produkcyjnych,
- 3) niezbędny udział produkcji na cele kooperacyjne i eksploatacyjno-remontowe w strukturze produkcji,
- 4) uwzględnienie w systemie planowania i finansowania oraz ocenie działalności przedsiębiorstw i zakładów czynników zachęcających do podejmowania i rozwijania produkcji na cele kooperacyjne i eksploatacyjno-remontowe.

§ 5. 1. Powiązania kooperacyjne są realizowane w drodze umów:

- 1) dostawy elementów kooperacyjnych, zawieranych przez ich producentów jako dostawców z producentami wyrobów finalnych, do których wytwarzania elementy te są stosowane, jako odbiorcami,
- 2) o dzieło lub zlecenia, przez które producent-dostawca zobowiązuje się wykonać na rzecz producenta-odbiorcy świadczenia określone w umowie, między innymi usługi o charakterze przemysłowym,
- 3) dostawy elementów ogólnego zastosowania, zawieranych przez ich producentów jako dostawców z jednostkami obrotu towarowego (handlu zaopatrzeniowego).

2. Przedsiębiorstwa wytwarzające wyroby finalne nie mogą podejmować produkcji tych wyrobów bez uprzedniego zapewnienia sobie dostaw wyrobów kooperacyjnych.

3. Przy zawieraniu umowy odbiorca jest obowiązany na żądanie dostawcy uzasadnić wielkość zgłaszanego zapotrzebowania.

§ 6. 1. Długotrwałe powiązania kooperacyjne powinny być realizowane w drodze:

- 1) umów wieloletnich (ramowych), w których należy w szczególności określić:

- a) przedmiot umowy,
- b) ilości, rodzaje i asortyment wyrobów kooperacyjnych, jakie powinny być dostarczane w poszczególnych latach,
- c) zakres, tryb i terminy, w jakich mogą być wprowadzane zmiany lub uzupełnienia do umów,
- d) tryb i warunki umów rocznych, jakie w ramach danej umowy wieloletniej będą zawierane między stronami,

2) umów rocznych (szczegółowych), w których należy w szczególności określić ilość, asortyment i terminy dostaw wyrobów kooperacyjnych, uwzględniające bieżące zadania wynikające z ustaleń planu.

2. Jeżeli szczególne warunki produkcji oraz przewozu tego wymagają, strony mogą w umowach rocznych zamiast ścisłych terminów dostarczania poszczególnych partii wyrobów kooperacyjnych ustalić okresy, w jakich zostaną dostarczone, przy czym bez zgody odbiorcy niedopuszczalne jest ustalenie okresów dłuższych niż miesięczne.

3. Jeżeli brak jest przesłanek gospodarczych do zawarcia umowy wieloletniej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, strony mogą zawrzeć porozumienie w sprawie kooperacji, w którym określą w szczególności tryb składania zamówień na wyroby kooperacyjne i warunki umów rocznych, jakie mogą być w przyszłości między nimi zawarte.

§ 7. 1. Odbiorcy przy wyborze dostawcy powinni kierować się następującymi przesłankami:

- 1) specjalizacją dostawcy i wynikającą stąd odpowiednią jakością wyrobu oraz jego ceną i terminami dostaw,
- 2) pewnością co do trwałości powiązań kooperacyjnych,
- 3) bliskością położenia zakładu dostawcy.

2. W razie istnienia więcej niż jednego dostawcy spełniającego warunki określone w ust. 1 należy w miarę możliwości wybrać dostawcę podporządkowanego tej samej jednostce nadrzędnej bądź objętego tym samym porozumieniem branżowym, w którym uczestniczy odbiorca.

§ 8. Jednostki nadrzędne dostawców i odbiorców są obowiązane, na wniosek jednostki nadrzędnej odbiorcy, do dokonywania uzgodnień dostaw wyrobów kooperacyjnych na zasadach określonych w przepisach uchwały nr 192 Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 1973 r. w sprawie umów sprzedaży oraz umów dostawy między jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1973 r. Nr 36, poz. 218, z 1974 r. Nr 9, poz. 65 i z 1976 r. Nr 29, poz. 128). Uzgodnienia te powinny być dokonywane w porozumieniu z jednostkami sprawującymi koordynację branżową.

§ 9. 1. Rozstrzygnięcie przez zainteresowane strony ewentualnych rozbieżności powstałych przy dokonywaniu uzgodnień, o których mowa w § 8, powinno nastąpić nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku poprzedzającego rok, w którym będą realizowane dostawy.

2. W razie nieuzgodnienia przez strony w określonym terminie rozbieżności w zakresie, o którym mowa w ust. 1, decyzje w tej sprawie podejmują:

- 1) dyrektor jednostki nadrzędnej dostawcy i odbiorcy, jeżeli dostawca i odbiorca są podporządkowani tej samej jednostce nadrzędnej — w terminie do dnia 31 lipca,

2) minister nadzorujący jednostki nadrzędne dostawcy i odbiorcy, jeżeli jednostki te są podporządkowane temu samemu ministrowi — w terminie do dnia 31 lipca.

3. Rozbieżności między jednostkami podległymi różnym ministrom powinny być przez nich rozstrzygnięte w terminie do dnia 31 sierpnia.

4. Nie rozstrzygnięte problemy z zakresu kooperacji przemysłowej o szczególnym znaczeniu gospodarczym właściwi ministrowie przedstawiają do rozstrzygnięcia Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w terminie do dnia 15 października.

§ 10. Ministrowie resortów gospodarczych uwzględniają przy ustalaniu zadań planowych dla podległych jednostek organizacyjnych wielkości wynikające z zawartych umów, jako bezwzględnie wiążące w zakresie produkcji wyrobów kooperacyjnych.

§ 11. W uzasadnionych wypadkach, gdy nie jest możliwe złożenie zamówień w jednostkach gospodarki uspołecznionej, odbiorca może udzielić zamówienia jednostce gospodarki nie uspołecznionej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 grudnia 1957 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz jednostek państwowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 3, poz. 7).

§ 12. 1. Odbiorcy i dostawcy są obowiązani do prowadzenia ewidencji zawartych umów w sposób umożliwiający kontrolę terminowego i należytego wykonania dostaw oraz ewidencji kar umownych i odszkodowań. O zawartych umowach wieloletnich należy zawiadamiać właściwe jednostki organizacyjne wykonujące funkcje koordynacji branżowej.

2. Jednostki nadrzędne dostawców i odbiorców są obowiązane do kontroli realizacji zawartych umów wieloletnich. W związku z tym dostawcy i odbiorcy zawiadamiają jednostki nadrzędne o zawarciu, zamierzonym rozwiązaniu lub zmianie umów wieloletnich. Niedopuszczalne są zmiany lub rozwiązanie umowy wieloletniej bez zgody nadrzędnych jednostek odbiorcy i dostawcy, udzielonej w porozumieniu z jednostkami wykonującymi funkcje koordynacji branżowej.

§ 13. 1. Odbiorca, jeżeli przewiduje to umowa, udziela dostawcy pomocy, w szczególności w zakresie organizacji produkcji oraz przekazania materiałów, maszyn i urządzeń zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Ministrowie, którym podlegają dostawcy wytwarzający wyroby kooperacyjne niezbędne do montażu wyrobów finalnych lub do utrzymania ich w sprawności eksploatacyjnej, są obowiązani zapewnić import części składowych wyrobów kooperacyjnych, niezbędnych do ich skompletowania, jeżeli nie mogą być one wyprodukowane w kraju. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, import ten jest finansowany z własnych środków dewizowych dostawcy, określonych w planie importu, oraz własnych funduszy dewizowych.

§ 14. 1. Rozwiązanie umowy przez dostawcę bez przejęcia obowiązków wynikających z tej umowy przez inną jednostkę organizacyjną jest niedopuszczalne.

2. Jednostka nadzorująca dostawcę jest obowiązana, w porozumieniu z jednostką organizacyjną wykonującą funkcje koordynacji branżowej, wyznaczyć jednostkę, która przejmie obowiązki dostawcy w celu zapewnienia ciągłości dostaw.

§ 15. 1. Założenia techniczno-ekonomiczne inwestycji związanych z rozwojem produkcji wyrobów finalnych po-

winny zawierać informacje o zapewnieniu dostaw kooperacyjnych i zaopatrzenia dla projektowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

2. Założenia techniczno-ekonomiczne projektowanego przedsięwzięcia powinny zawierać również potwierdzenie zapewnienia takich dostaw ze strony ich producentów, akceptowane przez właściwych ministrów.

3. W części ekonomicznej założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji związanej z rozwojem produkcji wyrobów finalnych powinien być przeprowadzony kompleksowy rachunek ekonomiczny efektywności całego przedsięwzięcia, łącznie z uwzględnieniem nakładów i efektów związanych z inwestycjami kooperacyjnymi, zarówno w ramach danego resortu, jak i spoza resortu. Rachunek ten jest warunkiem zatwierdzenia założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji przez jednostkę nadrzędną nadzorującą inwestora i uruchomienia środków inwestycyjnych przez bank finansujący.

4. Kształtowanie i rozwój kooperacji przemysłowej powinny być dokonywane zgodnie z zasadami koncentracji i specjalizacji produkcji zespołów i elementów technologicznie podobnych oraz z uwzględnieniem ekonomicznej celowości nawiązywania współpracy w dziedzinie kooperacji przemysłowej.

§ 16. 1. Ministrowie i kierownicy urzędów centralnych oraz kierownicy jednostek organizacyjnych, a w szczególności zjednoczeń i przedsiębiorstw uczestniczących w opracowywaniu narodowych planów społeczno-gospodarczych, uwzględniając szczególną rolę produkcji wyrobów kooperacyjnych dla gospodarki narodowej, zapewniają:

- 1) niezbędny rozwój bazy produkcyjnej, proporcjonalny do potrzeb,
- 2) obligatoryjne ustalanie w planach zadań dla producentów wyrobów kooperacyjnych w zakresie asortymentu produkcji wyrobów,
- 3) dokonywanie okresowych ocen realizacji zadań, o których mowa w pkt 2,
- 4) wdrażanie systemu zachęt do podejmowania i rozwijania produkcji wyrobów kooperacyjnych.

2. Ministrowie nadzorujący jednostki organizacyjne wykonujące funkcje koordynacji branżowej są obowiązani do dokonywania rocznych analiz stanu funkcjonowania kooperacji przemysłowej i przedstawiania ich wyników w terminie do dnia 31 marca każdego roku Ministrowi Gospodarki Materiałowej, który będzie składał informacje w tej sprawie Prezydium Rządu w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku.

3. Wnioski wynikające z informacji, o których mowa w ust. 2, powinny być uwzględniane przy opracowywaniu narodowych planów społeczno-gospodarczych.

§ 17. 1. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości:

- 1) współdziała z właściwymi ministrami w ustalaniu głównych kierunków prac typizacyjnych i unifikacyjnych z punktu widzenia potrzeb ogólnokrajowych oraz koniecznych przedsięwzięć gospodarczych w zakresie organizacji i rozwoju specjalizowanej produkcji typowych elementów ogólnego zastosowania, stanowiących przedmiot kooperacji,
- 2) zapewni w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami objęcie obowiązkową kwalifikacją jakości wy-

branych typowych elementów i zespołów dostarczanych w ramach kooperacji do produkcji wyrobów finalnych bądź jako części zamienne.

2. Parametry jakościowe elementów kooperacyjnych wykonywanych na specjalne zamówienie odbiorcy ustala lub akceptuje producent wyrobu finalnego, a w odniesieniu do elementów ogólnego zastosowania — jednostka odpowiedzialna za rozwój techniczny tych elementów.

3. Właściwi ministrowie zobowiązują podległe jednostki organizacyjne do:

- 1) analizowania dokumentacji projektowej i konstrukcyjnej na wyroby kooperacyjne pod kątem optymalnego zastosowania w nich rozwiązań typowych (znormalizowanych, stypizowanych bądź zunifikowanych),
- 2) przedstawiania propozycji dotyczących uruchomienia oraz rozwoju specjalizowanej produkcji wyrobów kooperacyjnych na podstawie rozwiązań typowych,
- 3) wykorzystywania propozycji, o których mowa w pkt 2, do aktualizacji programów rozwoju branż i przedsiębiorstw w zakresie specjalizowanej produkcji wyrobów kooperacyjnych.

§ 18. Zainteresowani ministrowie spowodują zwiększenie środków materialnego oddziaływania na pracowników i kierownictwa przedsiębiorstw, uzależniając zwłaszcza wypłatę premii od stopnia wykonania ilościowego i asortymentowego planu produkcji wyrobów kooperacyjnych.

§ 19. 1. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami dokona analizy obowiązujących zasad dotyczących ustalania cen na wyroby kooperacyjne i zapewni niezbędną ich modyfikację — w celu stworzenia odpowiednich zachęt dla producentów.

2. Ceny na wyroby kooperacyjne ustalają w umowie dostawca i odbiorca, z wyjątkiem cen wyrobów, na które są ustalone ceny cennikowe.

3. Ceny na części zamienne powinny być ustalane w sposób sprzyjający wzrostowi produkcji i oszczędnemu gospodarowaniu częściami zamiennymi.

4. Przy ustalaniu cen należy stosować stawki zysku:

- 1) dla części zamiennych do wyrobów dotychczas produkowanych — w wysokości 2,5—3-krotnie większej od stawki normalnie obowiązującej,
- 2) dla części zamiennych do wyrobów nie produkowanych — w wysokości 3,5—4-krotnie większej od stawki normalnie obowiązującej.

5. Zainteresowani ministrowie w ramach preferencyjnych stawek zysku, o których mowa w ust. 4, mogą różnicować wielokrotność stawek zysku dla poszczególnych wyrobów i grup wyrobów w granicach od 1 do 5 w celu zapewnienia wyższej opłacalności produkcji elementarnych części zamiennych od złożonych części zamiennych.

6. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen ustala po uzgodnieniu z Ministrem Finansów preferencyjne stawki zysku, o których mowa w ust. 4.

§ 20. 1. Minister Finansów na wniosek zainteresowanego ministra będzie stosować ulgi w opodatkowaniu dodatkowego zysku osiąganego z tytułu wszystkich preferencji cenowych i za jakość produkcji, w tym również z tytułu preferencji, o których mowa w § 19.

2. Środki uzyskiwane zgodnie z przepisem § 19 i z zastosowaniem ulg, o których mowa w ust. 1, powinny być przeznaczane na finansowanie inwestycji związanych z rozwojem i modernizacją środków produkcyjnych niezbędnych do wytwarzania wyrobów kooperacyjnych oraz do poprawy ich jakości.

3. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, na wniosek właściwych ministrów, ustali kryteria podejmowania i realizacji w latach 1981—1985 inwestycji związanych z rozwojem produkcji wyrobów kooperacyjnych — poza ustalonym limitem nakładów inwestycyjnych, w szczególności dotyczące wielkości dopuszczalnych nakładów, okresu realizacji zadań oraz okresu zwrotu nakładów.

§ 21. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego określą zasady ewidencji w dziedzinie kooperacji oraz wprowadzą niezbędne uzupełnienia do sprawozdawczości resortowej, w dostosowaniu do potrzeb wynikających z przepisów uchwały.

§ 22. Do umów kooperacyjnych zawartych przed dniem wejścia w życie uchwały stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 23. 1. Zaleca się centralnym związkom spółdzielni stosowanie przepisów uchwały.

2. Ustalone w uchwale preferencje stosuje się również do produkcji wyrobów kooperacyjnych, wykonywanej przez spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i rzemieślników.

3. Zainteresowani ministrowie ustalą w porozumieniu z Zarządem Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy zasady dotyczące rozwoju produkcji wyrobów kooperacyjnych.

§ 24. Minister Gospodarki Materialowej opracuje zasady funkcjonowania jednostek obrotu towarowego (handlu zaopatrzeniowego), zmierzające do wzmocnienia roli tych jednostek w planowaniu i bilansowaniu potrzeb gospodarki narodowej w zakresie wyrobów kooperacyjnych.

§ 25. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 314 Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1961 r. w sprawie usprawnienia kooperacji przemysłowej (Monitor Polski z 1969 r. Nr 13, poz. 106 i Nr 36, poz. 270, z 1971 r. Nr 42, poz. 270 i z 1973 r. Nr 36, poz. 218),
- 2) uchwała nr 34 Rady Ministrów z dnia 23 lutego 1973 r. w sprawie usprawnienia kooperacji przemysłowej wielkich przedsiębiorstw przemysłu motoryzacyjnego,
- 3) § 10 ust. 10 uchwały nr 121 Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1976 r. w sprawie koordynacji międzyresortowej i branżowej działalności gospodarczej (Monitor Polski Nr 28, poz. 124).

§ 26. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Pińkowski